
ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ СТУДЕНТА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

УДК 379.8:378

Дмитрієва Т. Г. (Dmitriyeva T. G.)

Національний університет кораблебудування ім. адмірала С.О. Макарова

Розглянуто поняття молодіжного дозвілля як сфери вільного часу, комплекс молодіжних проблем в сфері дозвілля, найпривабливіші форми студентського дозвілля, основні вимоги до його організації, що сприяють формуванню творчої, всебічно розвинутої особистості.

Ключові слова: *вільний час, дозвілля, молодіжне студентське дозвілля, формування творчої особистості.*

We consider the concept of youth recreation as a sphere of free time, a set of youth problems in the field of leisure, the most popular forms of student recreation, the basic requirements for its organizations which foster creative, well-rounded personality.

Key words: *leisure, recreation, youth recreation student, the formation of creative personality.*

Актуальність та постановка проблеми. Проблема управління вільним часом ніколи не втрачала своєї актуальності, тому що вільний час є одним з важливих засобів формування молоді людини. Складні ж умови сьогодення загострили проблему асоціальної поведінки серед молоді взагалі, та серед студентів вищих навчальних заходів зокрема. Нестабільність у суспільстві, порушення елементарних умов життя, несприятливі умови мікросередовища (неповні сім'ї, постійні конфлікти з батьками, непорозуміння з однолітками, викладачами тощо), брак соціального захисту, цілісної системи виховання та раціональної організації вільного часу молоді у закладах освіти сприяють поширенню алкоголізму, наркоманії, асоціальної поведінки серед молоді.

Основна частина. Над проблемою раціонального, дбайливого використання вільного часу як важливої цінності у житті людини замислювалося

багато умів людства у всі віки та часи, у тому числі й античні філософи. Так, говорячи про роль часу в житті людини, Сенека зазначав, що велика частина нашого життя йде на помилки і погані вчинки, значна частина протікає в бездіяльності, тому необхідно вести рахунок свого часу, економити його. Потрібно пам'ятати, що вільний час не повинен обтяжувати молоду людину, вона повинна бути підготовлена до раціонального, ефективного його використання.

Особливе місце в життєдіяльності людини взагалі, а молоді зокрема, займає сфера дозвілля. Саме в рамках даної сфери особистість переважно проводить той вільний час, який має. Дозвілля, сфера вільного часу впливають на важливі сторони життєдіяльності нашого суспільства – на економіку, політику, мораль. Особливо пильну увагу соціологів, психологів, педагогів притягує дозвілля молоді, що виступає як резерв виховної роботи з нею, могутній фактор формування особистості молодої людини. У рамках дозвілля знімаються ті психологічні навантаження, що набувають особливого значення в умовах техногенного суспільства, урбанізації міст, екологічного стану, складності сімейно-побутових стосунків тощо.

У сфері дозвілля сфокусований цілий комплекс молодіжних проблем. Вільний час молоді служить не тільки розвагам і відпочинку, не тільки задоволенню пізнавальних потреб, але також і реалізації однієї з головних задач особистості в цьому віці – саморозвитку, формуванню певних рис характеру, придбанню навичок спілкування та соціального життя. В сфері вільного часу формується світоглядна культура, раціональні потреби, смаки, почуття й емоції молодих людей. Дозвілля – могутній засіб вияву талантів, підтримки обдарувань.

Будучі частиною вільного часу, дозвілля привертає увагу молоді перш за все своєю нерегламентованістю й добровільністю вибору різних форм. Діяльність молодих людей у сфері вільного часу ґрунтується на добровільності, на особистій ініціативі, на інтересі до спілкування і творчості. У зв'язку з цим постають питання спілкування в колективах і типології дозвіллевої поведінки. Тому говорити про змістовність заходів, про форми й методи роботи можна лише тоді, коли враховується психологія особистості.

Практика молодіжного дозвілля показує, що найпривабливішими формами для молоді є музика, танці, ігри, вікторини. Треба не тільки знати сьгоднішні культурні запити молоді, передбачати їх зміну, але й уміти швидко реагувати на них, зуміти запропонувати нові форми й види дозвіллевих занять.

Дозвілля студента носить багатогранний і різнобічний характер. Велике місце займають у ньому заняття, що вимагають інтелектуальних зусиль. Ігрова діяльність у житті молоді вже не займає такого місця як у дітей, однак вечори ігор як і раніше притягують увагу студентської молоді. Однією з поширених форм організації дозвілля студентської молоді є вечори відпочинку. Своєрідність вечорів відпочинку як комплексної форми роботи полягає в тім, що їх пізнавальний матеріал не займає домінуючого положення і підноситься через найбільш емоційні засоби (гра, конкурс, вікторина, музика, танець тощо). Основне функціональне призначення вечорів відпочинку – розважити молодь, дати їй можливість переключитися, зняти напругу після трудового дня у вузі.

Яскравою формою організації відпочинку студентської молоді є бали і карнавали. Вони присвячуються важливим подіям у житті студентів. Досить популярною формою роботи є конкурсні програми – це змагання в будь-якому виді людської діяльності.

Дозвілля – сфера вільного часу, у якій людина відновлює свої фізичні і духовні сили, витрачені в процесі трудової і суспільної діяльності. У студентів такою діяльністю є навчання. Вищий навчальний заклад повинен займатися не тільки освітньою роботою, але й створенням умов для дозвільних занять студентів.

В національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова створені умови як для навчальної, так і для дозвіллевої діяльності студентської молоді.

Культурно-художній центр "Натхнення" вже понад 15 років займається організацією вільного часу студентської молоді університету. Щорічно співробітники КХЦ проводять заходи, які стали вже традиційними в університеті: Посвячення в студенти, Новорічне свято, 8 Березня, День Перемоги, Свято української поезії та музики, Церемонії нагородження

переможців різних конкурсів. Вихованці КХЦ приймають активну участь в культурному житті області та міста.

Прилучити студентів до високого мистецтва, об'єднати творчу молодь для розвитку її здібностей, для спілкування – такі завдання ставить перед собою КХЦ "Натхнення" і, як свідчить практика, досить успішно вирішує їх.

Система організації дозвілля визначається інтересами і потребами молоді у вільний час. Зрозуміло, кожен відпочиває по-своєму, виходячи з власних можливостей і умов. Однак є ряд загальних вимог, яким повинне відповідати дозвілля взагалі і студентське дозвілля зокрема, щоб бути повноцінним. Виділимо основні з них:

– до дозвілля необхідно підходити як до засобу формування всебічно і гармонійно розвинутої особистості. Активне, змістовне дозвілля вимагає визначених потреб і здібностей людей, отже, необхідно робити акцент на творчі види дозвільних занять;

– дозвілля повинно бути різноманітним, цікавим, носити розважальний ненав'язливий характер. Єдиний спосіб забезпечити таке дозвілля – це надати можливість кожному активно проявити себе, свою ініціативу в різних видах відпочинку і розваг.

Висновок. Головне завдання організаторів вільного часу студентів у ВНЗ – це формування творчої, всебічно розвинутої особистості Людини, яка вміє жити серед людей, уміє дружити, працювати за законами добра, краси загальнолюдських цінностей.

Література:

1. *Аксютин Н.Ф.* Культурно-досуговая деятельность / Н.Ф. Аксютин. – Казань: Пресса, 1995.

2. *Грач И.С.* Педагогика молодежного досуга / И.С. Грач // Образование. – 2003. – № 2. – С. 15-19.

3. *Дмитрієва Т.Г.* Методичні рекомендації щодо організації дозвілля студентів у вищому навчальному закладі / Т.Г. Дмитрієва. – Миколаїв: УДМТУ, 2002.